

Aandachtspunten uit het verkennend onderzoek naar kasstroomoverzichten in de jaarrekeningen 2024

In het kort – In 2025 heeft de AFM een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van kasstroomoverzichten, vanuit jaarrekeningen én bij de accountantsorganisaties. Dit document betreft de belangrijkste aandachtspunten voor de sector uit het onderzoek naar de kwaliteit van kasstroomoverzichten en bijbehorende toelichtingen in de jaarrekeningen over 2024 van een selectie van beursgenoteerde ondernemingen, die zijn opgesteld in overeenstemming met IFRS.

5 aandachtspunten uit het onderzoek

In dit document lichten wij vijf aandachtspunten toe die voortkomen uit ons verkennend onderzoek naar de kwaliteit van kasstroomoverzichten en de bijbehorende toelichtingen, uitgevoerd op jaarrekeningen 2024 van dertig beursgenoteerde ondernemingen onder verslaggevingstoezicht. Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van terugkerende bevindingen bij kasstroomoverzichten in het verslaggevingstoezicht van de AFM. Dit onderstreept het belang van deze aandachtspunten. Het kasstroomoverzicht is een primair overzicht in de jaarrekening en vormt een belangrijke input voor de besluitvorming van beleggers. Een getrouwe weergave van het kasstroomoverzicht en de bijbehorende toelichtingen is daarom een essentieel aandachtspunt binnen het toezicht op de verslaggeving.

De aandachtspunten weerspiegelen de meest relevante en in het onderzoek terugkerende bevindingen en bieden aanknopingspunten voor het verbeteren van de naleving van IAS 7 (Kasstroomoverzichten). De aandachtspunten zijn in willekeurige volgorde opgenomen.

Bij toepassing van de bepalingen gerelateerd aan deze aandachtspunten kan materialiteit een rol spelen. Materialiteitsoverwegingen die aanleiding geven om af te wijken van de vereisten van IAS 7 dienen per rapportagedatum opnieuw te worden beoordeeld, om te waarborgen dat deze overwegingen nog steeds passend en valide zijn.

De beursgenoteerde ondernemingen onder verslaggevingstoezicht zijn middels een brief op de hoogte gesteld van deze aandachtspunten.

1. Presentatie van kasstromen op nettobasis

In meerdere kasstroomoverzichten worden mutaties in bepaalde posten op netto basis gepresenteerd, terwijl IFRS in principe een bruto presentatie vereist. Netto presentatie is slechts toegestaan in een beperkt aantal specifieke gevallen. Bruto presentatie biedt een beter inzicht in de totale kasstromen die met bepaalde activiteiten gemoeid zijn.

Relevante bepalingen voor dit aandachtspunt: IAS 7.22-24.

2. Wisselkoersverschillen op liquide middelen en kasequivalenten

Wij hebben verschillende verbeterpunten vastgesteld op het gebied van wisselkoersverschillen op liquide middelen en kasequivalenten. In sommige gevallen werden deze wisselkoerseffecten buiten de aansluiting van liquide middelen en kasequivalenten opgenomen, bijvoorbeeld in operationele of investeringskasstromen. In andere gevallen hadden de in de aansluiting opgenomen wisselkoersverschillen betrekking op posten zoals materiële vaste activa, in plaats van op liquide middelen.

Daarnaast zagen we soms dat het bedrag aan wisselkoersverschillen relatief groot was ten opzichte van de liquide middelen en kasequivalenten. Dit wekt het vermoeden dat het bedrag wellicht niet juist bepaald is.

Relevante bepaling voor dit aandachtspunt: IAS 7.28.

3. Grondslag en identificatie van kasequivalenten

Financiële instrumenten kunnen alleen als kasequivalent worden aangemerkt wanneer zij aan specifieke criteria voldoen. Zo kwalificeren kredietfaciliteiten op betaalrekeningen alleen als kasequivalent wanneer deze integraal deel uitmaken van het kasbeheer. In dat geval moeten de saldi bovendien regelmatig fluctueren van positief naar negatief; anders vallen deze onder financieringskasstromen. Daarnaast moeten kasequivalenten direct kunnen worden omgezet in een bekend bedrag aan liquide middelen met een beperkt risico op waardeverschillen.

Bij het rapporteren van kasequivalenten verwachten wij dat entiteiten een grondslag opnemen die duidelijk het daadwerkelijke gebruik van kasequivalenten weerspiegelt. Daarnaast verwachten wij een uitsplitsing van de bedragen per categorie binnen “liquide middelen en kasequivalenten”.

Relevante bepalingen voor dit aandachtspunt: IAS 7.7-9.

4. Ontvangen en betaalde rente en dividenden

Hoewel de bedragen niet altijd omvangrijk zijn, vereist IFRS dat rente en dividenden die zijn betaald en ontvangen afzonderlijk worden toegelicht. Daarbij kwamen twee veelvoorkomende problemen naar voren:

- de vereiste afzonderlijke toelichtingen ontbraken geheel, of
- de toegelichte kasstromen sloten aan op de bedragen in de winst-en-verliesrekening, hetgeen doorgaans onjuist is vanwege verschillen door het toepassen van het toerekeningsbeginsel.

Relevante bepaling voor dit aandachtspunt: IAS 7.31.

5. Toelichtingen bij wijzigingen in eigendomsbelangen in dochterondernemingen en andere activiteiten

Vereiste toelichtingen over kasstromen die voortvloeien uit wijzigingen in eigendomsbelangen in dochterondernemingen of andere activiteiten ontbraken soms geheel of gedeeltelijk. Hierdoor wordt het inzicht van gebruikers beperkt in de financiële impact van acquisities, desinvesteringen of (gedeeltelijke) verkrijgingen- of verliezen van zeggenschap.

Relevante bepalingen voor dit aandachtspunt: IAS 7.39-40.

Indien u vragen heeft over dit onderzoek, kunt u contact opnemen met fin.verslaggeving@afm.nl.